

Chemarea

Tinerimei Române

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.
din CLUJ.
Nr. 280 1931
EXEMPLAR LEGAL.

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180.—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500.—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-60

Anul ce vine

Bătrânul nostru pământ, pe a cărui coajă ne târâm trecător trupurile, a mai făcut un drum înainte de 365 zile, îmbătrânind pentru noi cu un an și scurtând și firele vieții noastre, ale acelor pe cari ne poartă pe spațele sale tot cu atât, micșorând în acelaș timp cu un an și drumul nostru spre vecinica nimicire a trupurilor noastre.

El — mândrul stăpân ce ne sălășluște — abia că a părăsit drumul unui an, trece fără nici un popas la altul, rezervând pentru noi, noui bucurii, și noui întristări, noui iluzii și noui decepții. El semețul nostru stăpân își va continua drumul tot după aceleași colțuroase legi ale naturii ca și în trecut, va mai face încă multe ture în jurul osiei sale ipotetice, el nu se va schimba decât... în ziua de apoi, până atunci mai mult garnitura trupurilor și a viețuitoarelor. Pe unii ne va scutura de pe sine, pe alții îi va ridica din neant și noi stăpânii trecători ai acestui pământ vom mai număra câte-va „toure” de ale lui până la un timp... când apoi mistuindu-ne trupurile, vor continua să numere alții ... și apoi iar alții.

În ceasul acesta de hotar între anul care a trecut și cel ce vine, în aceste clipe de emoționantă despărțire de acela care a fost 1929, în aceste momente extrem de prielnice pentru fixarea marilor rosturi ale noastre, de precizare a celor ce ne-a adus trecutul și ne poate aduce viitorul, în aceste clipe mari fuge înaintea ochilor mei sufletuși tot istoricul celor nouăsprezece sute și ceva de ani și mă întreb oare noi Românii de ce bun am avut parte în acest lung și uriaș timp? Și numai decât am răspunsul trist: abia de unsprezece anișori, de acei unsprezece ani de când avem și noi un rost mai pronunțat pe petecul de țărână, ce ocupăm dela bătrânul nostru stăpân: pământul.

În vâltoarea celor mai bine de nouăsprezece secolii impliniți numai dela Nașterea lui Christos încoace, în cursul cărora neamuri multe s'au ridicat și s'au prăbușit pe acest pământ, neamului nostru abia de unsprezece anișori i-a încredințat Pronia Cerească o misiune mai însemnată, prin învrednicirea de a ne întregi hotarele la hotare etnice și a da trup visurilor noastre milenare.

Anii trecuți dela înfăptuirea unității noastre, cu toate că ar fi trebuit să fie anii celor mai nelimitate bucurii, datorit încăpăținării răutăcioase a cătorva, au fost anii grelelor încercări.

Să sperăm însă că 1929 care a închis mai pe urmă poarta coridorului lung de ani trecuți, prin care a trecut bătrânul nostru pământ, să sperăm că el a închis și epoca tragediilor și a suferințelor românești, iar că noul

Făt Frumos: 1930 va fi anul de lungă amintire în istoria neamului nostru fiind el începutul solid al unor zile de mai bine și al unei propășiri — nu vorbărețe — ci adevărat constructive și reale.

Sperăm că anul ce vine va ști să facă adânci schimbări printre neîndreptățirile aduse nouă de cei 1929 antecesori ai săi: întărind gestul scump nouă al excepționalului 1918.

Anul, ce vine este o puternică stâncă a speranțelor noastre pentru zile mai bune; pe ea vrem să clădim o bună parte din planurile noastre. Ne va sta într'ajutor?

Noi sperăm! și cu aceasta speranță în sufletele noastre îți zicem:

1930 —!

Bine ai venit.

Dr. A. T. Mureșan.

AN NOU FERICIT!

Ziarul „Chemarea“.

Tineretul Agrarian Cehoslovac

Educația politică a tinerimii este o problemă care preocupă tot mai mult viața publică a statelor.

Înainte de războiu, era la modă ca tinerimea să fie „generoasă”, adică să militeze cele mai avansate doctrine, cele mai idealiste, pentru că, mai apoi, odată cu maturizarea, să se apropie de realități, să... se mulțumească cu un locșor ce i se dă, nu pe care îl câștigase prin luptă, în cadrele grupurilor vechi. Rezultatul nu era, firește, dintre cele mai fericite: entuziasmul era cheltuit, și noua situație însemna o abdicare. Soarta săcăturilor entuziaste, cărora li se frâng, brusc, aripile.

Situația e schimbată, după războiu. Educarea politică a tinerimii preocupă toate formațiunile politice. Statele occidentale premere și în această privință. Se încearcă o îndrumare mai bună a tinerimii, o deprindere spirituală în sensul realităților pe cari va fi chemată să le cultive, să le transforme, mâine.

Partea bună a acestei preocupări, constă în faptul că se mobilizează în sens constructiv entuziasme capabile să reînviască ideologii și puteri de muncă, că se evită irosirea energiilor în agitații sterile pe cari, mai târziu, mulți le denegă sau le regretă. Evident, acestui avantaj, i se opune negativul inerent, pe care îl constituie sectarizarea spiritelor la o vârstă prea curândă, și prezența în organizațiile tineresti a indivizilor nefolositori, a caparași sau veniți singuri din interese sau din spirit de gregarism. Dar față de acțiunea celor buni, reacțiunea celor nechemași se identifică adesea cu inerția, în nici un caz însă, nu poate fi profund dăunătoare într'un organism viu; iar dacă organismul nu este viu, zadarnic... Nici măcar un tineret cu elemente de mâna întâiu nu poate fi conținutul unei injecții dăunătoare de viață.

Un aspect interesant al diferențierii politice a tinerimii ni-l oferă Cehoslovacia. Aici, fiecare partid își cul-

tivă un „tineret”, cu aderenți printre intelectuali și clasa socială pe care o reprezintă. O atenție deosebită pentru asigurarea continuității vieții de partid prin generațiile ce se ridică.

Studentimea, foarte patriotică și, orice s'ar spune despre toleranța ce-ahă, predispusă spre șovinism chiar în acte mărunte de fiecare zi, este și ea înregimentată în aceste tinerete, din sânul ei recrutându-se viitorii conducători.

Cel mai puternic grup îl formează tineretul celui mai puternic partid, a partidului agrarian. „Tineretul agrarian” este și cel mai bine organizat și cel mai activ. La conducere, are un comitet executiv alcătuit de conducătorii mai multor „departamente”. Prin aceste departamente se desfășoară toată activitatea tineretului. Descentralizarea stă la baza organizației și activitatea este amplă, intensă, constituind, prin coordonare, o unitate armonică pe cât de instructivă, pe atât de folositoare. Activitatea este indoilă: de doctrină și practică. În coloanele unei reviste sunt examinate toate problemele prin prisma ideologiei țărăniște, iar prin secțiunile locale create de departamente se dezvoltă o mare acțiune practică. Aceasta constă în organizarea tineretului rural, și în instruirea țărănimii prin conferințe și demonstrații pe teren. Tineretul se preocupă, în mod egal, de viața spirituală și fizică a membrilor săi, precum și de o rațională și modernă educație în profesiunea grea de plugar, punând problema integrării a agriculturii: muncă, producție, organizare și desfacere.

În acest chip, printr'o activitate bine gândită și rațional organizată, Tineretul agrarian cehoslovac nu este o înșchebare politică cu membri și comitee de conducere, ci o grupare care realizează politica prin acțiunea culturală și economică cea mai amplă, ale cărei urmări sunt incalculabile.

GHERASIM PINTEA.

De anul nou de BAZIL GRUIA.

S'a rostogolit în neantul vremii încă un an, 1929 a murit. L'au îngropat fulgii argintii de nea, care-au căzut cu nemiluita, zilele din urmă.

Suntem mai vârstnici cu 12 luni. Și mai aproape de groapă tot cu-atâta, căci mai curând ori mai târziu vom muri și noi tocmai ca acest 1929. Când ceasul existenței noastre va bate ultimul tictac, vom pleca singuri, regretați sau uitați, pe valurile Stixului lui Charon și vom intra fericici pe porțile raiului dând binețe Sfântului Petru sau vom bea o țuică de înfrățire cu Lucifer, coborând pe treptile infernului. Fiecare după faptele lui — cum zice biserica. Chestiunea e însă că vom muri. Da, iubite prietene ce mă citești, voi muri eu, vei muri dta, vor muri prietenii și prietenii prietenilor noștri, vom muri cu toții tocmai ca acest 1929.

Și'n urma noastră, cei rămași încă în viață vor chioti, vor bea și vor iubi tocmai așa cum o fac în noaptea Revelionului — când îngroapă anul ce s'a stins.

Dar să svârlim perdeaua constărilor și-a gândurilor sumbre la o parte. Căci problema vieții oricât ar fi de covârșită de legea trecerii ei etern fugare prezintă și alte aspecte pe cari datori suntem să le vedem și să le pătrundem. De ce? Din simplul motiv că încă n'am murit. Că trăim. Că ne sbatem — așa efemeri cum suntem — în țarcul actual al existenței. Că ne chinuie adesea pe mulți lipsa unei fărâme de pâine sau a unei perne ca s'o punem la căpătâi — când ne odihnim.

De sigur problema e mult mai amplă ca s'o putem prinde în toată configurația ei, în câteva rânduri de gazetă. De aceea vom căuta să scriem despre 1929 — anul ce s'a dus — printr'o singură prizmă. Și-anume prin aceea care ne interesează pe noi și pe cetitorii noștri, cea POLITICĂ. Vom vorbi așadar despre 1929, anul politic.

1929 înseamnă în istoria politică a României, primul an de guvernare plină și efectivă a unui regim democratic. Socotind că în 1928 guvernul Maniu a fost adus la cârmă abia în Noemvrie și că alegerile electorale s'au făcut în 12 Decemvrie, deci primul parlament — expresie a voinții naționale libere s'a ales la sfârșitul anului 1928 — putem afirma cu drept cuvânt că primul an REAL de guvernare democratică este 1929. Prin unghiul acesta scrutând lucrurile — importanța lui 1929 pentru viața politică a țării noastre, apare într'o luminozitate covârșitoare.

Acest an înseamnă că obștia românească a fost pusă în prerogative sale. Zadarnic au fost și înainte înscrise în Constituție noțiuni de „suveranitate națională”, „voința popo-

Academia de drept internațional dela Haga. — Din stejar, stejar să răsară!

În timpul lunilor de vară se strâng anual la Haga savanți, diplomați, diletanți și studenți spre a urma cu asiduitate cursurile Academiei de drept internațional. Instalată în somptuosul palat al păcii construit în 1913 de Andrew Carnegie, palat, care adăpostește în același timp și cea mai completă bibliotecă de drept internațional din Europa precum și Curtea permanentă de justiție internațională, ea este locul de întâlnire și colaborare a zeci de națiuni. Cursurile ținute aici de somitățile mondiale asupra celor mai actuale probleme de drept public, formează un „Recueil” apreciat în toate cercurile științifice și opiniile emise dela înălțimea catedrei dela Haga sunt comentate și discutate de specialiștii tuturor țărilor.

Pentru a da o idee de calitatea conferențiarilor voiu înșira câteva din numele cele mai cunoscute: Basdevant, Borel, Bustamante, Cavaglieri, Dupuis, Gidel, Pearce Higgins, Jèze, Kelsen, Le Fur, Niboyet, Pella, Red-slob, Sack, Strupp, etc., etc. Toate națiunile sunt reprezentate, toate opiniunile și toate curentele.

Alături de activitatea pur științifică a Academiei, contactul zilnic al atâtor națiuni și individualități, contact ce se menține în atmosfera unei colegialități academice, nu poate să nu influențeze spiritele. În anii trecuți un auditor român al Academiei, Căpitanul Conia, a introdus tradiția „causeriilor”, făcând dsa însuș începutul printr-o conferință asupra României Mari și a Dinastiei. M'am putut convinge singur anul acesta de răsunetul acestei propagande improvizate, care ne-a câștigat sincere simpatii.

Cadrul atât de feeric al Olandei oferă conducerii Academiei prilejul să organizeze excursii ce sunt totdeauna reușite și cari permit participanților să cunoască pitorescul țării: Delft-ul, patria lui Hugo Grotius, părintele dreptului internațional, Haarlem-ul, o grădină minunată, Leida, apoi centrele comerciale: Rotterdamul, Amsterdamul și în fine Zuidersee-ul și rețeaua canalurilor ce formează așa-numita mare de Kager.

Auditorilor Academiei li-se facilitează apoi accesul la cele mai exclusiviste cluburi unde se întâlnește societatea înaltă din regatul reginei Wilhelmina.

Omul are astfel ocazia să pătrundă în acele sanctuare ale protocolului rigid și ale țintei de rigoare, ce în Europa centrală sunt vizibile doar pe ecran.

Dupăcum se vede Academia dela Haga este în toate privințele o instituție modernă, cu un prestigiu ce i-o dă seriozitatea profesorilor și a auditorilor precum și compunerea programului, care epuizează chestiunile ce agită doctrina și jurisprudența. Pentru a studia — la fața locului — pe aceasta din urmă, auditorii asistă la desbaterile Curții permanente de justiție internațională, ceace le dă ocazia să audă pledoariile marilor jurisconsulți și să fie la curent cu ultimele litigii. Astfel anul acesta profesorul Basdevant dela Paris, pentru a nu cita decât pe acesta, a apărut cu multă competență cauza Franței în chestiunea zonelor libere ce formează hinterlandul Genevei. Erau apoi ședințe, la cari asistau corifeii dreptului internațional și ai diplomației: Sir Cecil Hurst, Politis, Venizelos, Titulescu, Beneș, etc. — Elevii Academiei aveau totdeauna la dispoziția lor dosarele cu dările de seamă ale ședințelor, pledoariile reproduse în întregime, etc.

Tot la Haga se află apoi un birou de informații științifice și de documentare. Orice nedumerire, adresată sub forma unei consultații acestui birou, care are informatori speciali-

zați în toate țările, primește o soluție, în limita posibilităților bineînțelese.

Auditorii Academiei au o organizație proprie, generală, căreia se afiliază apoi grupările naționale. Dat fiind, că dela inaugurarea cursurilor n'au fost înscriși decât 9 români (anul acesta 4), o grupare românească n'a putut încă să ia ființă. Acest lucru este destul de regretabil, căci ar fi fost de sigur util, dacă în comitetul de conducere se afla cineva, care să aibă grija propagandei românești. Astfel în prezent în sala de ziare a Academiei se află o singură gazetă românească, „Universul” și nici o revistă, în timp ce Ungurii au 9, mai multe deci decât orice altă țară, (Franța are 2, Germania 6, Anglia 3, etc.). Este acesta un fapt divers, puțin important poate, dar elocvent asupra felului „cum” trebuie să se facă propaganda națională.

Dacă, pentru a termina, aș face un apel către acei cari cultivă dreptul ginților, să ia odată drumul Olandei și să urmeze o perioadă măcar (din cele două ce se țin anual) la Academia de drept internațional, îmi dau perfect de bine seamă, că răsunetul lui nu poate să fie decât foarte mic. Schimbul atât de nefavorabil pentru noi românii face ca viața să fie acolo din cale afară de scumpă, ceace explică de altfel numărul redus al auditorilor români.

AUREL PĂCURARIU.

Iarăși „Radio-București” — Un glas de protest de peste hotar. —

Pe cât de drag ni-e stațiunea de emiteră din București, pe atât de des ne bruschiază în sentimentele noastre. Astfel în sfânta seară de Crăciun, atunci când noi românii de peste graniță am fi așteptat un program demn de mărșia aniversării Nașterii Fiului Dumnezeu, am fi așteptat o audiție plină de acele prea frumoase colinde și alte cântări eclesiastice, la auzul cărora și streinii se emoționează, în acea sfântă seară însă stațiunea radiofonică din București a binevoit a ne informa timp de o oră întreagă, unde se pot cumpăra la București cei mai buni ciorapi, chi loți, cearceafuri și alte asemenea.

Nu știm ce impresie a făcut în țară aceasta profanare a marelui praznic, din partea stațiunii radiofonice din București, dar că noi cei de peste graniță, ne-am scandalizat și ne-am mirat, aceasta este foarte explicabil și trist.

Departa de pământul țării noastre, de tradițiile ei, izolați într-o mare de oameni cu credință deosebită și cu alte obiceiuri; nostalgia datinelor de acasă ne cuprinsese adânc, stăpânindu-ne cu multă putere. Prizonieri ai nostalgiei ne îndreptasem inimile către îndepărtata stațiune... dela București, care a aflat de bine să ne răpească o mare parte din farmecul sfintei Serii de Crăciun, administrându-ne fără nici o milă ceas întreg, proza-i desgustătoare de toate zilele.

L. C.

Publicând aceasta plângere isvorată din durerea simțită a câteva familii românești de peste graniță, ne asociem din toată inima și noi la cele cuprinse acolo. Iar pe autor îl putem asigura că aici acasă în țară profanarea a produs aceeași penibilă impresie și revoltă.

Și întrucât stațiunea dela București prin rostul ei adânc național și patriotic se confundă cu însăși țara, noi cerem celor în drept aplicarea unui control mai sever pe viitor, în ce privește programul și mai ales indecaterile de soiul „reclamei” din seara sfântului Crăciun.

Redacția.

Corpurile Legiuitoare au intrat în sesiunea doua ordinară a primului Parlament ce reprezintă voința poporului român.

Trecând peste greutatea începuturilor, învingând rezistențele ultime opuse de guvernele anterioare prin cățiva slugi de prin posturile mai importante, capii marelui aparat a conducerii țării așternuți pe lucru, prin legile anunțate în mesajiu au deschis perioada de muncă rodnică, reală, constructivă și conștie în țară.

Evident, nici nu se putea altfel, decât ca exemplul bun, — signalul, că s'a terminat cu tembelismul ce a durat zece ani, — să vină dela cei de sus, ca astfel începându-se în muncă sistematică, reglementată prin legi toate roțile marelui angrenajament, dela mare la mic, să se desvolte un complex de activitate armonizat, spre realizarea aceluiaș scop; binele, fericirea și prosperarea țării și a neamului.

Țara întreagă, cum și acei din streini cari sincer ne vor binele, identică refacerea și prosperarea României cu reușita acestor legi și în genere cu rezultatul bun, ori rău al activității întregului popor ce urmează să se desvolte în perioada de realizare a lor, fiind ele impuse de dublul imperativ: de cel de a ne refăce din ruina unde am fost duși de nepriceperea și ticăloșenia fostelor lipitori ai țării, cum și de necesitatea impusă de legea naturii; de a prospera dacă suntem un organism viu.

Munca ce urmează să o depună țara, — incontestabil, — va fi o muncă grea căci va trebui să realizeze îndeplinirea tuturor cerințelor acestor două imperative, care, la rândul lor, una fiecare reprezintă pentru neam, problema de a fi ori nu.

Nici când doar capacitatea și tenacitatea de muncă a țării nu a fost pusă la o așa grea încercare cum urmează să fie prin greaua misiune ce trebuie să îndeplinească: Salvarea și prosperarea comoarei moștenite pentru generațiile ce urmează.

Nici una din popoarele Europei nu a trebuit să presteze o muncă atât de grea, ca și ceace ne așteaptă în viitorul imediat apropiat. Pe câtă vreme țările din Europa luptau cu greutatea refacerii prăvădului răs-

boiului, în timp când toate aveau aceeași singură preocupare, noi urmează să o facem aceasta cu zece ani întârziere, în plus refăcând și ameliorând ravagiile tembelismului din acești zece ani, astăzi când țările europene perfecționează sisteme care la noi sunt încă absolut inexistente și necunoscute.

A bătut însă și ceasul nostru!

Iată, că țara începe în diferite forme să se și manifesteze, că este conștie de dubla sa misiune, că a înțeles signalul capetelor luminate.

Exemplul bun al înțelepților conducători de astăzi a și aflat răsunset, căci fericiți pot să constate începutul realizării frumoasei intențiuni ce și-a propus tineretul ardelean, grupat în dosul diverselor ziare și reviste spre a răspândi de-acolo ideia democratică — în formă creatoare, — în masele poporului, cum să îndrumeze pe o cale sănătoasă tendințele culturale, politice, sociale și literare din sânul său.

Brava generație de suferinți, abnegații și grea încercare, căroră soarta le-a hărăzit să poată, prin gigantică muncă și luptă eroică să înjghebe o Mare și Frumoasă Românie, își face datoria și știe să-și făurească din aceasta coroana muncii lor, prin educarea în spiritul acesta a generației ce urmează să fie primul ochiu în lungul și grandiosul lanț a istoriei poporului român.

Farul culturii latine merit să reverse lumina mării giute în întunecimile orientului european zidit din metalul cristalizat sub presiunea suferințelor și sub greutatea jugurilor din timp de o mie de ani, din metal călit în băile de foc și sânge a uzinei războiului, alimentat cu suflul alor opt sute mii de români, cum și sângele, trupul și suferințele alor aproape 16 milioane de români astfel a reușit să fie depus pe o stâncă nu mai puțin rezistentă, asigurând că va ști să suporte valurile ce o vor isbi în de-alungul veacurilor în cari este chemată să lucreze.

Cu Dumnezeu înainte spre a demonstra: Că din vultul vultur naște din stejar stejar răsare!

Paris, 27 Dec. 1929.

IONEL T. MUREȘAN.

— Care va fi oare evenimentul cel mai senzațional al anului nou?!

— Exact ca și al celui trecut.

— Ce? Iarăși vor să facă bal chemăriștii?

— Da!

— Atunci știu totul! Balul lor! Exact!!

A apărut „ARDEALUL TÂNĂR”, revista generației tinere din Ardeal, scrisă cu nerv și documentare, înmăunuchind cele mai variate probleme de actualitate politică, socială, economică, literară, artistică.

Nici unui intelectual din Ardeal nu-i permis să-i lipsească „ARDEALUL TÂNĂR”, abonarea acestei reviste fiind o datorie pentru fiecare.

Abonați deci cu toții „ARDEALUL TÂNĂR”.

De vânzare
UN
AUTOMOBIL

pentru 6 persoane

Marca **BENZ**

Prețul 20 mii lei

Str. Reg. Ferdinand 87

la școala **BEU.**
de șoferi

Criza de autoritate

Politica partidului liberal marchează un zig-zag de abracadabrate si-nuoizități și compromisuri. Și aceasta nu de mult, ci numai dela moartea lui Ionel Brătianu. Căci dacă acțiunile defunctului șef al partidului liberal contraziceau strident percepțiile democratice ale vremurilor de azi, ele se trasau totuși într-o impecabilă linie dreaptă.

Partidul liberal se mișcă sigur pe pașii săi în drumul indicat de Ionel Brătianu, chiar dacă acest drum era al unei dictaturi anacronice și clandestine. Azi însă, când șeful care a gândit, a ordonat și a acționat mai mult decât partidul liberal întreg, azi când acest șef nu mai este, a trosnit și partidul liberal în chiar organele lui de existență.

Prin analogie, n'am exagera dacă am spune că șira spinării, inima și plămânii partidului liberal au suferit o gravă zdruncinare. Tocmai elementele cari *susțin și hrănesc* un organism cu ozon și sânge.

Absența unei orientări precise se resimte la fiecare pas. Credem chiar că această *criză de autoritate* e cea mai grea boală de care suferă actualmente partidul liberal. Mai precis, lipsa unui ȘEF, îndeobște recunoscut capabil de a satisface exigențele de prestigiu ale unui șef de partid — contribuie zi de zi la desenarea aceluși penibil aspect în care ni se prezintă *liberalii* (rămășițele lui Ionel Brătianu) de: *naufrațiași* despletți, îngroziiți și năuciiți în spasmele pierzării.

De fapt în actualul partid liberal nu știm cine e ȘEF și cine nu e? Așa zisul tineret liberal și-a făcut chip cioplit din costeliva figură cu ochelari a dlui Duca iar veteranii continuă să aducă jertfe tot unui Brătianu. Indiferent dacă acesta nu e Ionel — fie chiar bourel — i-se închină fiindcă e *brătianu*.

Chestiunea n'ar fi așa de gravă dacă din acești doi șefi, cel puțin unul ar întruni *calitățile* cerute unui șef. Dar de fapt amândoi nu sunt decât bieți pigmei ridicați până unde se găsește în prezent, unul prin numele-i zornăitor, celalalt prin o așa zisă „inteligentă” fanariotă.

De aici provine toată dezorientarea din partidul liberal. *D. Vintilă Brătianu e șef și totuși de mulțori nu e, d. Duca nu e șef și totuși de mulțori este.* *D. Moșoi, d. George Brătianu, d. Argetoianu, d. Dr. C. Angelescu* credeți-mă că nu se cred nici ei mai prejos. Așa că fiecare face ceea ce vrea. Ceeace-i trăznește prin cap, pe cont propriu. Nu e de mirare deci că politica de ansamblu a partidului liberal e o grozavă batjocură la memoria lui Ionel Brătianu prin zig-zagurile imprecise prin care se sbate.

Nu e mult și chestiunea încă nu e închisă decând lupta pentru *șefie* dintre dnii Duca și V. Brătianu intrase într-o fază disperată, încleștând toată activitatea partidului în această direcție.

Și-abia se potolise jarul, isbucni acel violent conflict dintre d. Vintilă Brătianu și C. Argetoianu — pe tema Băncii Internaționale.

Astăzi cea mai surdă și crâncenă vrășmașie iscatu-s'a între d. Dr. C. Angelescu și d. Const. Argetoianu pentru că acesta din urmă și-a permis o ieșire mai violentă împotriva „propagandei culturale cu cărămizi” a fostului ministru al Instrucțiunii Publice. Conflictul a mers până acolo încât d. Dr. Angelescu nu s'a mulțumit cu notița rectificativă pe care d. Argetoianu a dat-o în „Săptămâna (dsale) Politică” ci a făcut apel la conducerea supremă a partidului. Dar la cine? La d. Vintilă Brătianu? Ți-ai găsit-o, când nici dsa în chestiunile personale n'a avut atâta autoritate ca să iasă onorabil din conflictul pe care îl avusese mai înainte cu d. Argetoianu.

S'ar mai putea încresta aici așa ca într-o simplă cronică fugară vrășmașile cari există între diverși corifei

liberali pntu șefia diferitelor provincii și județe.

Cine nu cunoaște frământările tancrediene dela Tg. Mureș, ori pe cele pentru șefia Ardealului dintre dnii Moșoiu și Lăpădatu. Cine nu recunoaște că moartea lui Ionel Brătianu a lăsat partidul liberal în cea mai grea criză în care s'a sbătut vreodată, *criza de autoritate*?

Și mă tem că în pofida tuturor optimistelor asigurări pe cari liberalii încearcă să ni le dea, această criză le va fi fatală!

Să dea Dumnezeu. Căci țara numai câștiga poate. Și aceasta e suprema justificare.

EMIL TELEACU.

Viața clujană

Taximetrele

Problema aceasta — a taximetrelor — atât de strâns legată de viața de toate zilele e o problemă deja măcinată, o problemă peste care s'a trecut de mult în toată lumea. Ea abia la noi a mai rămas actualitate. Am fost unul dintre acele puține orașe pe raza căruia, numai târziu de tot s'a înfăptuit serviciul de autotaxiuri, dar cu toate acestea nu mai puțin am fost și suntem tot ultimii și sub raportul organizației acestui serviciu. Azi și după ce a trecut mai bine de un an decând prin introducerea taximetrelor ne-am încopciat și noi în rândurile orașelor ce se respectă, deși a trecut un an totuși la noi și azi cel mai jignitor arbitraj e stăpân pe serviciu.

Dacă autobuzele fac ce vor în plină daună a intereselor populației, apoi cei cu taximetrele fac pe pașa, dominând situația și piața cu o aroganță orientală amestecată cu o foamă desgustător de transparentă pentru banul clientului. Și nu numai din vina lor.

Serviciul de autotaxi din Cluj, nici că s'ar putea să fie mai prost. Întăiu că sunt prea multe mașini, apoi că ele *orice s'ar spune* cele mai multe aparțin altor persoane, decât șoferi profesioniști, cum ar prevedea această legea, aparțin câtorva garage, capabile de a duce cu nemiluita lupta de intestine cu proprietarii șoferi. Deși cum am mai spus aceasta noi — Clujul, — suntem între ultimele orașe, care am introdus acel serviciu și l'am introdus atunci numai când aiurea regulamentele lor au fost consacrate prin uz de adevărate legi, noi nu că n'am luat cunoștință de aceasta, nu că nu le-am asimilat dar nici intenția nu am arătat-o.

În Cluj, și azi față de restul lumii, dacă ai nevoie de un taxi n'ai decât să iai o birjă, să te duci... după taxi, căci ele (cu excepția gărei) sunt îngrămădite 40—50 bucăți în Piața Unirii și trei străzi absolut centrale ale pieții. În Cluj dacă te servești de o roabă de mașină taxi, plătești cât pentru un Roys-Rolls, ori Horch cu opt cilindri. Apoi de ex. nu știi când e liberă mașina când nu! Și ce este mai tragic: habar nu poți avea de *costul* drumului ce vrei să faci, căci dacă singura lege ce-i conduce în general e bunul plac, apoi aici la capineral e bunul lor plac, apoi aici la catolul costului transportului, e o complexă anarhie. Nici vorbă! există un tarif oficial, complicat ca un plan strategic și de o precizie vagă cât noțiunea de taximetru la Cluj, dar decât cu acela mai bine fără.

Oare de ce toate acestea? Oare de dragul cui? Și până când?

Cetiți și răspândiți
CHEMAREA

CE NU POATE LIPSI DIN NICI O CASĂ?

DIANA FRANZBRANNTWEIN

NICI O RECLAMĂ

fie ea făcută într'un stil și formă ori-cât de americană, nu ar reuși să prezenteze valoarea CALENDARUL VOINICULUI ce apare pe piață peste câteva zile. Noi, am răsfoit și consultat în amănunte noul calendar și am rămas extrem de încântați de cuprinsul lui bogat și instructiv. Îndrăznim a susținea aici în scris, că nu credem ca în Ardeal să apară un alt calendar așa bine redactat ca și acesta, zis al Voinicului, care însă în fond este al tuturor național-tărăniștilor. Cele aproape 300 pagini, cuprind multe lucruri interesante atât pentru inte-

lectuali cât și plugari. Noi nu avem cuvinte suficiente spre a-l lăuda și nu putem tălmăci suficient prin litere rugămintea noastră de a-l cumpăra toți partizanii noștri. Confrații noștri, zărele noastre sunt rugate a vesti cetitorilor săi, frumoasa noutate ce chemăriștii introduc prin *Calendarul Voinicului* în viața noastră politică. Costul Calendarului fiind abia doar 30 Lei, rugăm insistent pe toți membrii partidului național-tărănist și mai ales tinerimea, ca să nu-și cumpere nici un alt calendar, decât CALENDARUL VOINICULUI. Cine-l va vedea, desigur că-l va cumpăra.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

D. Dubiosu, com. Albu, jud. Negru. Și eu sunt de părerea d-tale, că într'adevăr cea mai rentabilă convingere politică e aceea profesată de d-ta: *polipartidă*. Faci pe vestitorul de vești rele sub liberali, pe oșelitul sub anarhia averescană, pe chemăriștii, când suntem noi național-tărăniștii la putere, în același timp ataci prii manifeste publice pe membri guvernului admirat de chemăriștii adevărați. Și să ști că n'are nici un rost să-ți faci gânduri că nu-i corect ori că nu-i demn de un intelectual o asemenea „convingere”... polipartidă, căci eu știu că d-ta te împaci cu aceasta. „Un grup de intelectuali români din Cluj” e tot de părerea mea. Toate aceste numai și numai ca să știm odată că Albu-ori negru „grupul de intelectuali...” de existență extrem de mistică și care începe să ne intereseze mult.

D. Gheorghe I. u. t. e., com. Incet. Eu te iert că nu-i vina d-tale! Vina e a chemăriștilor și naționaliștilor din comuna d-tale, cari nu și-au explicat că ce-i „Calendarul Voinicului”. Și ca să o ști, și-o spun eu în trei vorbe. Calendarul Voinicului e hrana sufletească cea mai curată, ce poate afla un voinic la fel ca și toți aceia cari au fost voinici acum 40—50 ani. Că timp de 2—3 săptămâni, Vă vom putea satisface comenziile de calendar e sigur, după aceea vreme mai greu căci deși am tipărit foarte multe bucăți, ele au fost cumpărate numai decât așa că va trebui să tipărim altele. Cumpărați-Vă deci cât de repede iar dacă nu găsiți la îndemână, apoi scrieți o carte postală dlui Hariton Moldovan secretarul general al chemăriștilor (Str. Regina Maria 96 — Cluj) și el băiat bun cum îi, și-l trimite pe post. Voinic fără calendar ar fi ca și soldatul fără armă ori preotul fără carte de rugăciuni, ori cu Opera din Cluj fără artiști slabi (o imposibilitate) ori ca și cât ar fi de imposibil de ex. a fi liberal și să nu furi, ori averescan fiind să nu te păcălești în tot locul și întotdeauna.

D. Petete. Loco. Am citit și eu că dl Director General Andronescu a trecut pe la Dr. vizitându-Vă oficiile. De mult am răvnit la aceasta vizită și eu căci acum cred că după ce a văzut petele urâte ale oficiului petete o să le desființeze telegrafic. Atât.

Di Ion Toateștie, com. Cluj, jud. Cluj. Vezi că te-am prins cu prostia în desag. Știam eu că odată și odată tot te voi afla cu o măgărie. Zici că taxico e un automobil d-ta fuge cu taximetru adică cu mașină ce arată taxa de plătit pentru drumul făcut. Și atunci dragă Domnule Toateștie cum rămânem cu taxi-urile din Cluj care sunt taxi fără taxi? Pe astea cum le numești? Abuzometre căci taxa numai abuzul o reglementează? Poate să ai dreptate!

Di Anisia Guzistu, com. Incurcatu de Vale. Sinagogă? e templul jidovilor, biserica unde se roagă ei. În felul în care ai găsit d-ta scris acest cuvânt e ceva mai mistic. Sina-Goga? Eu cred că e pseudonimul unui poet al pătimirilor sale politice, la orice caz e semnificativ pentru el și ideile lui.

Di Veniamin R. Să știți că și mie-mi place jocul nou de-a face bancnote. E un progres spre libertățile cetățenești. Azi desenează din glumă... sutari de lei, apoi un exemplar de o mie, pe urmă mai multe de o mie, apoi le face mai perfecte... Jocul de-a imita bancnote slavă Domnului progesează admirabil și nici nu lipsește mult până bietul țaran să te întrebe când îi vei plăti: „Da domnule! banii aieștea-s de aia de glumă, ori aieva ai statului”. Și o față serioasă va putea plasa ușor și mulți de „aia de glumă” în loc de „aia de ai statului”. Nici că ar fi rău. Și am avea mare nevoie acum cu consolidarea și de aceasta „artă”.

Redactor responsabil:
Dr. A. T. MUREȘAN